

A jó papkisasszony

Laták István

Izléses kis könyv került a könyvke-reskedések kirakatába mostanában, a pesti Modern Könyvtár sorozat egy kö-tete, Halldór Kiljan Laxness izlandi írónak *A jó papkisasszony* című kis-regénye. Tanulságos történetet dolgoz föl ebben a könyvében a Nöbel-díjas író, igen élvezetes elbeszélő módon. Amellett, hogy jó szórakozást nyújt, nagyon érdekesen bevilágít a számunk-ra teljesen ismeretlen izlandi életbe. Mesterien kiválasztott mondanivaló — finom ironikus ábrázolása a polgári álszenteskedésnek.

Egy papi család jámbor lánya a dán fővárosba kerül, hogy hímezés-tudomá-nyát tökéletesítse. A szép, de kissé egy-ügyű leány fél év múlva áldott álla-potban tér haza attól a családtól, ahol elhelyezték. Az esperes családja össze-dugja a fejét: menteni kell a polgári látszat-erkölcsöt. S amit a kellemetlen eset eltakarására cselekszik a papi család és tőkés rokonsága, azt az ál-szenteskedők iránti gúnnyal, a szen-vedő lány iránti megértéssel és szelíd humorral rajzolja a hírneves író.

A társadalomrajz pompásan sikerült a nagyobb bonyodalmak nélküli, még-is eleven és fordulatos történetben. A

kitűnően megrajzolt emberi alakok egész csoportja vonul föl a rövid re-gényben. A szemforgató, tekintélyes tiszteletes, aki prédikációit egész mű-ködése alatt családjá és rokonsága napi politikájának igazolására használja föl, — alkalmi propaganda isten igéjébe csomagolva. Nagyszerű, pasztikus fi-gura a két papkisasszony. Az ifjabbik, aki természetes vágyait naiv ártatlan-ságában a „jó erkölcs” megszegésével elégíti ki, s a nénye, a halászvállalat tőkés urának neje, aki harcosan védel-mezi az úri erkölcsöket, pedig ő is ki-próbálta a nagyvárosi életet, ő is ta-nult hímezést, s ő is engedett a világ hívságainak. Aztán a szigorú erkölcsű, tubákoló tiszteletesné, aki irgalmatlan megbotlott leánya és a kis fattyú unoka iránt; nemkülönben a tiszteletesék tő-kés veje, papucsférji minőségben.

De a szegény bolti Hans, a munka-nélküli sokgyermekes asztalos, a de-rék vőlegényjelölt, az orgonáló halász-legény, meg a tőle állapotos cselédlány is — egytől-egyig színesen ecsetelt, hűsvér emberek.

Az izlandi élet sok mindenben elüt az általunk ismert nyugati világtól, de a tehetősök, a tőkésék ott is kihazs-

nálják embertársaikat, s a szegények és elesettek élete ott is szomorú és változtatást igénylő. A tavasz későn jön, a lány később érlik, de a szerelem és a virág azért kinyílik a gejzírek és aktív tűzhányók szigetén is, s az ősz, a betegség és a halál ott sem kerüli el az embereket a hómezők szélében húzódoó füves, tengerparti földsávokon, ahol a kis izlandi nép éli sajátos életét, az atomtámaszpontokért kapkodó nagyhatalmak árnyékában. Az északi fény különös világosságában élő nép írója megtalálta és kifejezte ebben a

könyvében is, ami emberi és mindenki számára érthető, s most hírneve nyomán a betűk széjjelviszik a világba.

Gy. Beke Margitnak a svéd fordítás alapján készült magyar átültetése szép nyelvezetű, gondos munka. Az északi irodalom rokonszenves nagy íróját ez a műve is vonzóan mutatja be: minden olvasó érezheti, hogy mélységesen áthatja a dolgozó nép iránti szeretetét.

Érdekes, hasznos olvasmány lehet minden könyvtárban Laxness művészi kisregénye, *A jó papkisasszony*.

